

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 และ 11 ในด้านภาวะแวดล้อมตัวป้อน และกระบวนการทำงานระหว่างโรงเรียนที่ใ้รับและไม่ใ้รับรางวัลพระราชทาน แยกตามขนาดของโรงเรียนคือขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร วุฒิชองครู ประสิทธิภาพของครู จำนวนเงินที่ใ้รับความช่วยเหลือหรือส่งเสริมจากชุมชน รายรับจากเงินประเภทเงินบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณ งานวิชาการ ลักษณะการใ้ทุนเรียนดี การจัดกิจกรรมและการใ้บริการแก่ชุมชน บริการห้องสมุด บริการสุขภาพ บริการแนะแนว งานธุรการ งานปกครอง การจัดกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดกิจกรรมในเวลาใ้เปิดสอน และเปรียบเทียบตัวแปรบางตัวกับเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ประชากรโรงเรียนในการวิจัยเป็นโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 และ 11 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2530 จำนวนทั้งสิ้น 385 โรง แบ่งตามขนาดของโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 74 โรง โรงเรียนขนาดกลาง 86 โรง และโรงเรียนขนาดใหญ่ 225 โรง กลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนใ้โรงเรียนที่ใ้รับรางวัลพระราชทานทั้งหมด 24 โรง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 8 โรง ขนาดกลาง 8 โรง และขนาดใหญ่ 8 โรง ส่วนโรงเรียนที่ไม่ใ้รับรางวัลพระราชทานเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนอีก 24 โรง โดยพิจารณาขนาดของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนที่ใ้รับรางวัลพระราชทาน รวมโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 48 โรง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 16 โรง โรงเรียนขนาดกลาง 16 โรง และโรงเรียนขนาดใหญ่ 16 โรง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใ้

1. แบบสำรวจสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัย ได้คัดเลือกมาจากคู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2527 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แบบสำรวจสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนของ สมชาย บุญช่วย และแบบสำรวจสถานภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครของ บัวแก้ว รัตนกนุท

2. แบบสำรวจประสิทธิภาพครูมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครของ วิภา เกษรศิริเจริญ

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของ Halpin ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย สมาน วีระกำแหง

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

1. คำนวณภาวะแวดล้อม เปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารระหว่างโรงเรียน 2 กลุ่ม ทำการทดสอบด้วย t-test

2. คำนวณค่าป้อน เปรียบเทียบวุฒิของครูระหว่างโรงเรียน 2 กลุ่ม ทำการทดสอบด้วยไคสแควร์ เปรียบเทียบประสิทธิภาพของครูระหว่างโรงเรียน 2 กลุ่ม ทำการทดสอบด้วย t-test เปรียบเทียบตัวแปรบางตัวกับเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3. คำนวณกระบวนการทำงาน เปรียบเทียบการจัดงานวิชาการ ความเป็นเลิศของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนต่อภาคเรียน การจัดกิจกรรมและให้บริการแก่ชุมชน การจัดงานธุรการ การที่อาจารย์ผู้สอนแต่ละวิชาและอาจารย์ที่ปรึกษาพบผู้ปกครองของนักเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในภาคเช้าก่อนเข้าเรียน ระหว่างโรงเรียน 2 กลุ่ม ทำการทดสอบด้วยพิชเชอร์ เปรียบเทียบพิสัยและฐานนิยมของค่าเฉลี่ยของการตรวจสุขภาพนักเรียนต่อปี ความเป็นเลิศของการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียนต่อปี จำนวนทุน จำนวนเงินต่อ 1 ทุน จำนวนหนังสือราชการที่เข้าและหนังสือราชการที่ออก ความเป็นเลิศของการประชุมผู้ปกครองของนักเรียนต่อปี ความเป็นเลิศของการกวาดขันการแต่งกายของนักเรียนต่อเดือน ความเป็นเลิศของการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียน เปรียบเทียบจำนวนคาบเวลาเรียนโดยเฉลี่ยต่อวัน การจัดกิจกรรมและให้บริการแก่ชุมชน จำนวนชั่วโมง

ของการเปิดบริการห้องสมุดทุกวัน จำนวนหนังสือในห้องสมุดที่ให้นักเรียน 1 คนยืมกลับต่อครั้ง ระยะเวลาที่ห้องสมุดให้นักเรียนยืมหนังสือคือเล่ม การจัดบริการแนะแนวระหว่างโรงเรียน 2 กลุ่ม แจกแจงในรูปความดี เปรียบเทียบจำนวนเงินต่อ 1 หุน จำแนกตามลักษณะการให้ทุนเรียนดี จำนวนทุนการศึกษา จำนวนเงินต่อ 1 หุน จำนวนครู ภารโรง ยามรักษาการณ์ และผู้ตรวจเวรในการจัดเวรกลางวันและกลางคืนในแต่ละโรงเรียน กิจกรรมในเวลาที่เปิดสอนระหว่างโรงเรียน 2 กลุ่ม

ข้อค้นพบ

โรงเรียนขนาดเล็ก

1. สถานภาพทางการศึกษาในค่านภาวะแวดล้อม

พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชนิพนธ์ มีประสิทธิภาพมากกว่าพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชนิพนธ์

2. สถานภาพทางการศึกษาในค่านตัวป้อน

2.1 วุฒิของครู สักส่วนครูที่มีวุฒิแต่ละระดับระหว่างโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชนิพนธ์ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ประสิทธิภาพของครู ประสิทธิภาพของครูระหว่างโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชนิพนธ์ ไม่แตกต่างกัน

2.3 พื้นที่ห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชนิพนธ์ มีพื้นที่ห้องสมุดระหว่าง 64-185 ตารางเมตร เฉลี่ย 122.12 ตารางเมตร โรงเรียนที่มีพื้นที่ห้องสมุดมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 5 โรง อีก 3 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชนิพนธ์ มีพื้นที่ห้องสมุดระหว่าง 32-128 ตารางเมตร เฉลี่ย 84 ตารางเมตร โรงเรียนที่มีพื้นที่ห้องสมุดมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 3 โรง อีก 5 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.4 จำนวนหนังสือในห้องสมุดต่อนักเรียน 1 คน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชนิพนธ์มีจำนวนหนังสือในห้องสมุดต่อนักเรียน 1 คน ระหว่าง 6 - 35 เล่ม เฉลี่ย 14.42 เล่ม ทุกโรงเรียนมีหนังสือในห้องสมุดต่อนักเรียน 1 คน มากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชนิพนธ์ มีจำนวนหนังสือในห้องสมุดต่อนักเรียน

1 คน ระหว่าง 5-24 เล่ม เฉลี่ย 11.62 เล่ม ทุกโรงเรียนมีหนังสือในห้องสมุดคือนักเรียน 1 คน เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.5 จำนวนวารสารวิชาการในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนวารสารวิชาการระหว่าง 1 - 58 เล่ม เฉลี่ย 12.88 เล่ม โรงเรียนที่มีเท่ากันหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 5 โรงเรียน อีก 3 โรงเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนวารสารวิชาการระหว่าง 1 - 11 เล่ม เฉลี่ย 4.38 เล่ม โรงเรียนที่มีเท่ากันหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 4 โรงเรียน อีก 4 โรงเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.6 จำนวนนิตยสารทั่วไปในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนนิตยสารทั่วไประหว่าง 1 - 15 เล่ม เฉลี่ย 6 เล่ม โรงเรียนที่มีเท่ากันหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 6 โรงเรียน อีก 2 โรงเรียนมีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนนิตยสารทั่วไประหว่าง 1 - 11 เล่ม เฉลี่ย 4.38 เล่ม โรงเรียนที่มีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 3 โรงเรียน อีก 5 โรงเรียนมีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.7 จำนวนหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดระหว่าง 2 - 6 ฉบับ เฉลี่ย 2.62 ฉบับ ทุกโรงเรียนมีเท่ากันหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัล มีจำนวนหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดระหว่าง 1 - 5 ฉบับ เฉลี่ย 2.62 ฉบับ โรงเรียนที่มีเท่ากันหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 7 โรงเรียน อีก 1 โรงเรียนมีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.8 จำนวนโต๊ะ-เก้าอี้ในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนโต๊ะ-เก้าอี้ในห้องสมุดสำหรับนักเรียนระหว่าง 40 - 48 คน เฉลี่ย 45.62 คน ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนโต๊ะ-เก้าอี้ในห้องสมุดสำหรับนักเรียนระหว่าง 30-50 คน เฉลี่ย 45.5 คน โรงเรียนที่มีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 7 โรงเรียน อีก 1 โรงเรียนมีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.9 จำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน ระหว่าง 13-20.5 เฉลี่ย 17.31 คน เกณฑ์มาตรฐานคือนักเรียน 20-24 คนต่อครู 1 คน ทุกโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน ทุกโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน น้อยกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนที่ไม่ได้

รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน ระหว่าง 12 - 22 คน เฉลี่ย 16.88 คน ทุกโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน น้อยกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์มาตรฐาน

3. สถานภาพทางการศึกษาในค่านกระบวนการทำงาน

3.1 จำนวนคาบเวลาเรียนโดยเฉลี่ยต่อวัน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดคาบเวลาเรียนไว้วันละ 7 คาบ ยกเว้นโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้จัดคาบเวลาเรียนโดยเฉลี่ยวันละ 8 คาบ ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดคาบเวลาเรียนโดยเฉลี่ยวันละ 7 คาบ

3.2 การจัดการการสอน โรงเรียนที่ได้รับ และไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากมีการจัดการการสอนรวม ตารางสอนเฉพาะบุคคล ตารางการใช้ห้องศูนย์รวมตารางสอนเพื่อการตรวจสอบ

3.3 การปฏิบัติงานวิชาการของครู โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจัดครูเข้าสอนโดยมีการสำรวจจุดิ ความถนัด ความสามารถของครู เมื่อครูป่วยหรือลาราชการ จัดครูเข้าสอนแทน ครูขาดโดยสม่ำเสมอ จัดให้ครูได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการทั้งในและนอกเวลาเรียน ขณะที่มีการเรียนการสอนผู้บริหาร เกิดตรวจห้องเรียนด้วย

3.4 การตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากมีการตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเปิดภาคเรียนจะมีการประชุมพิเศษการมาเรียนตามระเบียบการประเมินผลระหว่างที่มีการเรียนการสอนทางโรงเรียนมีการบันทึกตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียนทุกคนแต่ละวิชา และโรงเรียนส่วนมากมีการแสดงสถิติการมาเรียนของนักเรียนทั้งโรงเรียนเป็นรายวัน

3.5 การสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานทุกโรงเรียนมีการจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า เมื่อนักเรียนเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อใดข้อหนึ่งในวิชาสามัญทุกวิชา โดยโรงเรียนส่วนมากจัดชั่วโมงซ่อมเสริมไว้ในตารางสอน นักเรียนที่เรียนช้าทุกคนต้องเรียนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และอาจารย์ผู้สอนซ่อมเสริมก็ไม่ได้อาบน้ำแทนในการสอน

3.6 การสอนเสริมนักเรียนที่เรียนดี โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากมีการจัดสอนเสริมให้แก่เด็กเรียนที่เรียนดี โดยจัดทุกระดับ

ชั้น และโรงเรียนส่วนมากจัดชั่วโมงสอนเสริมไว้ในตารางสอน เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่าเรียนดี มีหลายเกณฑ์แล้วแต่โรงเรียน เช่น พิจารณาจากระดับผลการเรียน 2 หรือ 3 ชั้นไป ผลการเรียนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาไม่ตก ส่วนมากสอนเสริมวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ นักเรียนที่เรียนดีมาเรียนตามความสมัครใจ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และอาจารย์ผู้สอนไม่ได้อาจารย์ตอบแทนในการสอน

3.7 ความถี่ของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนระหว่างภาคเรียน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีความถี่ของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนระหว่างภาคเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3.8 การให้ทุนเรียนดี โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจะให้ทุนเรียนดีแก่นักเรียน ซึ่งการให้ทุนเรียนดีนั้นนักเรียนจะต้องมีความประพฤติดีและฐานะยากจนด้วย ส่วนจำนวนเงินทุนที่ให้นั้น โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจะให้ทุนละ 370 บาท โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจะให้ทุนละ 300 บาท

3.9 การจัดกิจกรรมและการให้บริการแก่ชุมชน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจัดกิจกรรมส่งเสริมนันทนาการ การให้บริการเกี่ยวกับวัสดุครุภัณฑ์ การให้บริการค่านอาคารสถานที่ จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัย จัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ โรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จัดกิจกรรมและให้บริการแก่ชุมชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3.10 จำนวนชั่วโมงของการเปิดบริการห้องสมุดต่อวัน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานเปิดบริการห้องสมุดระหว่าง 8-9 $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ส่วนมากเปิดบริการวันละ 9 ชั่วโมง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน เปิดบริการห้องสมุดระหว่าง 6-10 ชั่วโมง

3.11 จำนวนหนังสือในห้องสมุดที่ให้นักเรียน 1 คน ยืมกลับบ้านต่อครั้ง โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ให้นักเรียน 1 คนยืมหนังสือกลับบ้านได้ระหว่าง 1-4 เล่มต่อครั้ง ส่วนมากให้ยืมกลับบ้านได้ 3 เล่มต่อครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานให้นักเรียน 1 คนยืมหนังสือกลับบ้านได้ระหว่าง 1-3 เล่มต่อครั้ง ส่วนมากให้ยืมกลับบ้านได้ 1 และ 2 เล่มต่อครั้ง

3.12 ระยะเวลาที่ห้องสมุดให้นักเรียนยืมหนังสือต่อเล่ม ห้องสมุดของโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ให้นักเรียนยืมหนังสือกลับบ้านได้เป็นระยะเวลา 3-7 วันต่อ 1 เล่ม โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากให้นักเรียนยืมหนังสือกลับบ้านได้เป็นระยะเวลา 7 วันต่อเล่ม โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากให้นักเรียนยืมหนังสือกลับบ้านได้เป็นระยะเวลา 3 และ 7 วัน

3.13 ความถี่ของการตรวจสอบคุณภาพของนักเรียนต่อปี โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดบริการตรวจสอบคุณภาพนักเรียนชั้น ม.1-3 ระหว่าง 0-2 ครั้งต่อปี ส่วนมากจัดบริการตรวจสอบปีละ 1 ครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดบริการตรวจสอบคุณภาพสำหรับนักเรียนชั้น ม.1 และ ม.2 ระหว่าง 0-2 ครั้งต่อปี สำหรับนักเรียนชั้น ม.3 จัดระหว่าง 0-3 ครั้งต่อปี ทุกระดับชั้นส่วนมากจัดบริการตรวจสอบปีละ 1 ครั้ง

3.14 ความถี่ของการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียนต่อปี โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดบริการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียนชั้น ม.1 ถึง ม.3 ระหว่าง 0-2 ครั้งต่อปี นักเรียนชั้น ม.1 ส่วนมากฉีด 1 ครั้ง ชั้น ม.2 และ ม.3 ส่วนมากไม่จัดบริการฉีดยาป้องกันโรค โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดบริการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียนชั้น ม.1 และ ม.3 ระหว่าง 0-1 ครั้งต่อปี ชั้น ม.2 ระหว่าง 0-2 ครั้งต่อปี ทั้งระดับชั้น ม.1, ม.2, และ ม.3 ส่วนมากจัดบริการฉีดยาป้องกันโรค 1 ครั้งต่อปี

3.15 การจัดบริการแนะแนวการศึกษา โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดบริการแนะแนวการศึกษา 5 บริการคือ บริการการศึกษา บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผล โดยเฉพาะบริการติดตามผลมีเพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้นที่ไม่จัด ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจัดบริการแนะแนวการศึกษา 5 บริการเช่นกัน โดยเฉพาะบริการการศึกษา มีเพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้นที่ไม่จัด

3.16 ทุนการศึกษา โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ทุกโรงเรียนจัดทุนการศึกษาให้นักเรียน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดทุนการศึกษาให้นักเรียนระหว่าง 4-31 ทุน ค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินต่อ 1 ทุน ระหว่าง 380.64-1250 บาท โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดทุนการศึกษาให้นักเรียนระหว่าง

4-22 ทุน ค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินต่อ 1 ทุนระหว่าง 200-1100 บาท

3.17 ทุนอาหารกลางวัน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดทุนอาหารกลางวันให้นักเรียนเพียงโรงเรียนเดียว จำนวน 10 ทุน เฉลี่ยทุนละ 100 บาท ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดทุนอาหารกลางวันให้นักเรียนระหว่าง 5-10 ทุน ค่าเฉลี่ยจำนวนเงินต่อ 1 ทุนระหว่าง 100-300 บาท

3.18 การจัดงานธุรการ โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดงานธุรการไม่แตกต่างกัน กล่าวคือมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร จัดทำทะเบียนประวัติการศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งการไปอบรมพิเศษ การได้รับวิทยบัตรพิเศษ และการไปร่วมสัมมนาหรือประชุมทางวิชาการ ณ ที่ต่าง ๆ ครูที่ไปรับการอบรมพิเศษ คุงาน ร่วมสัมมนาหรือประชุมทางวิชาการ ณ ที่ต่าง ๆ แล้ว มีการเขียนรายงานผู้บังคับบัญชา และยังเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับการอบรมมานั้นให้บุคคลในหน่วยงานของตนเองโคทราบและมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนอีกด้วย

3.19 หนังสือราชการที่ส่งเข้า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งเข้าระหว่าง 450-2024 ฉบับ เฉลี่ย 970 ฉบับ ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลมีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งเข้าระหว่าง 628-1474 ฉบับ เฉลี่ย 912 ฉบับ

3.20 หนังสือราชการที่ส่งออก โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งออกระหว่าง 345-1213 ฉบับ เฉลี่ย 685 ฉบับ โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือที่ส่งออกระหว่าง 300-1159 ฉบับ เฉลี่ย 538 ฉบับ

3.21 จำนวนครั้งที่ส่งครูไปอบรมประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่งครูไปอบรมประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการระหว่าง 10-27 ครั้ง เฉลี่ย 15 ครั้ง ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่งครูไปอบรมประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ ระหว่าง 5-15 ครั้ง เฉลี่ย 10 ครั้ง

3.22 การจัดเวรกลางคืนแต่ละคืน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจัดเหมือนกันคือ มีครูเวร 1 คน ภารโรง 1 คน ผู้ตรวจเวร 1 คน และมักจะไม่มียามรักษาการณ์

3.23 การจ้กเวรกลางวันแต่ละวัน โรงเรียนที่ไ้รับและไม่ไ้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจ้กเหมือนกันคือ มีครูเวร 1 คน ภารโรง 1 คน ผู้ทาวจเวร 1 คน และมักจะไม่มียามรักษาการณ์

3.24 การประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนที่ไ้รับรางวัลพระราชทานเชิญผู้ปกครองมาประชุมระหว่าง 0-3 ครั้งต่อปี ส่วนมากเชิญผู้ปกครองมาประชุมปีละ 2 ครั้ง โรงเรียนที่ไม่ไ้รับรางวัลเชิญผู้ปกครองมาประชุมระหว่าง 0-1 ครั้งต่อปี ส่วนมากเชิญมาปีละ 1 ครั้ง

3.25 การกวดขันการแต่งกายของนักเรียน โรงเรียนที่ไ้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากมีการตั้งคณะกรรมการคอยกวดขันและติดตามผล โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์หัวหน้าระดับชั้น อาจารย์ฝ่ายปกครอง นอกจากนั้นอาจารย์ผู้สอนยังคอยช่วยดูแลและตักเตือนอีกด้วย ส่วนโรงเรียนที่ไม่ไ้รับรางวัลพระราชทานนั้น มีการตั้งคณะกรรมการคอยกวดขันและติดตามผลเช่นเดียวกัน แต่ส่วนมากแล้วอาจารย์หัวหน้าระดับชั้นจะไม่คอยไ้กวดขันการแต่งกายของนักเรียน

3.26 อาจารย์ที่ปรึกษาพบผู้ปกครองของนักเรียนในชั้นต่อปี โรงเรียนที่ไ้รับและไม่ไ้รับรางวัลพระราชทาน อาจารย์ที่ปรึกษาพบผู้ปกครองของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

3.27 อาจารย์ผู้สอนพบผู้ปกครองของนักเรียนที่คนสอน โรงเรียนที่ไ้รับและไม่ไ้รับรางวัลพระราชทาน อาจารย์ผู้สอนพบผู้ปกครองของนักเรียนที่คนสอนไม่แตกต่างกัน

3.28 กิจกรรมในภาคเช้าก่อนเข้าเรียน โรงเรียนที่ไ้รับและไม่ไ้รับรางวัลพระราชทานมีกิจกรรมก่อนเข้าเรียน ไม่แตกต่างกันคือโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีการเคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ แจ้งข่าวสาร อบรมนักเรียน ลงโทษนักเรียนทำผิด ยกย่องผู้ทำความดี บริหารร่างกาย

3.29 ความดีการจ้กกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียนต่อปี โรงเรียนที่ไ้รับและไม่ไ้รับรางวัลพระราชทาน มีความดีของการจ้กกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนมากจ้กการแสดงดนตรี จ้กนิทรรศการ จ้กประกวดมารยาท จ้กแสดงศิลปหัตถกรรม จ้กแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน

จัดแข่งขันการตอบปัญหา โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดการแสดง
 คนตรีปี่ละ 1 ครั้ง จัดนิทรรศการปี่ละ 2 ครั้ง จัดประกวดมารยาทปี่ละ 2 ครั้ง จัด
 แสดงศิลปหัตถกรรมปี่ละ 2 ครั้ง จัดแข่งขันกีฬาปี่ละ 2 ครั้ง จัดแข่งขันตอบปัญหาปี่ละ
 3 ครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจัดการแสดงคนตรีปี่ละ 5 ครั้ง
 ไม่จัดนิทรรศการทางวิชาการ จัดประกวดมารยาทปี่ละ 1 ครั้ง ไม่จัดการแสดงศิลป
 หัตถกรรม จัดแข่งขันกีฬาปี่ละ 3 ครั้ง จัดแข่งขันตอบปัญหาปี่ละ 2 ครั้ง

3.30 กิจกรรมในเวลาที่เปิดสอน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราช
 ทาน กิจกรรมในเวลาที่ไม่โรงเรียนส่วนมากเปิดสอน ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
 ชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย คนตรีไทย คนตรีสากล วิทยาศาสตร์ ยุวกาชาด
 สหกรณ์และศาสนา โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน กิจกรรมในเวลาที่ไม่โรงเรียน
 ส่วนมากเปิดสอนได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี คนตรีสากล ภาษาอังกฤษ ชุมนุม
 เกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและห้องสมุด

โรงเรียนขนาดกลาง

1. สถานภาพทางการศึกษาในค่านภาวะแวดล้อม

พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราช
 ทานมีประสิทธิภาพมากกว่าพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัล
 พระราชทาน

2. สถานภาพทางการศึกษาในค่านตัวป้อน

2.1 วุฒิชองครู สัดส่วนครูที่มีวุฒิแต่ละระดับระหว่างโรงเรียนที่ได้
 รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ประสิทธิภาพของครู ครูโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
 มีประสิทธิภาพดีกว่าครูโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัล (p < .05)

2.3 พื้นที่ห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีพื้นที่ห้อง
 สมุดระหว่าง 108-320 ตารางเมตร เฉลี่ย 172.32 ตารางเมตร โรงเรียนที่มีพื้นที่
 ห้องสมุดมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 7 โรง อีก 1 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียน
 ที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีพื้นที่ห้องสมุดระหว่าง 96-320 ตารางเมตร เฉลี่ย
 204.62 ตารางเมตร โรงเรียนที่มีพื้นที่ห้องสมุดมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 7 โรง อีก

1 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.4 จำนวนหนังสือในห้องสมุดคือนักเรียน 1 คน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนหนังสือในห้องสมุดคือนักเรียน 1 คน ระหว่าง 5-10 เล่ม เฉลี่ย 7.38 เล่ม ทุกโรงเรียนมีเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือในห้องสมุดคือนักเรียน 1 คน ระหว่าง 1-10 เล่ม เฉลี่ย 6.25 เล่ม โรงเรียนที่มีเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 6 โรง อีก

2 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.5 จำนวนวารสารวิชาการในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนวารสารวิชาการในห้องสมุดระหว่าง 5-15 เล่ม เฉลี่ย 9.75 เล่ม โรงเรียนที่มีเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 6 โรง อีก 2 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนวารสารวิชาการในห้องสมุดระหว่าง 2 - 15 เล่ม เฉลี่ย 7.5 เล่ม โรงเรียนที่มีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 5 โรง อีก 2 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.6 จำนวนนิตยสารทั่วไปในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนนิตยสารทั่วไป ระหว่าง 4-23 เล่ม เฉลี่ย 11 เล่ม ทุกโรงเรียนมีเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนนิตยสารทั่วไประหว่าง 3-17 เล่ม เฉลี่ย 7.38 เล่ม โรงเรียนที่มีเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 7 โรง อีก 1 โรงมีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.7 จำนวนหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด ระหว่าง 3-7 ฉบับ เฉลี่ย 4.48 ฉบับ ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดระหว่าง 2-5 ฉบับ เฉลี่ย 3.88 ฉบับ ทุกโรงเรียนมีเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.8 จำนวนโต๊ะ-เก้าอี้ในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนโต๊ะ-เก้าอี้ สำหรับนักเรียนระหว่าง 60-120 คน เฉลี่ย 81.25 คน ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนโต๊ะ-เก้าอี้สำหรับนักเรียนระหว่าง 40-100 คน เฉลี่ย 72.12 คน ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.9 จำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน ระหว่าง 14-21 คน เฉลี่ย 18.38 คน ทุกโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน น้อยกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน ระหว่าง 11-22 คน เฉลี่ย 20 คน ทุกโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน น้อยกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์มาตรฐาน

3. สถานภาพทางการศึกษาในคานกระบวนการทำงาน

3.1 จำนวนคาบเวลาเรียนโดยเฉลี่ยต่อวัน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดคาบเวลาเรียนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉลี่ยวันละ 7 คาบ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยเฉลี่ยวันละ 8 คาบ ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดคาบเวลาเรียนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยเฉลี่ยวันละ 8 คาบเท่ากัน

3.2 การจัดการการสอน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากมีการจัดการสอนรวม การสอนเฉพาะบุคคล การการใช้ห้อง ศูนย์รวมการสอนเพื่อตรวจสอบได้

3.3 การปฏิบัติงานวิชาการของครู โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดครูเขาสอนโดยมีการสำรวจดูดี ความถนัด ความสามารถของครู เมื่อครูป่วยหรือลาราชการ จัดครูเขาสอนแทนครูขาดโดยสม่ำเสมอ จัดให้ครูได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการทั้งในและนอกเวลาเรียน ขณะที่มีการเรียนการสอนผู้บริหาร เกิดตรวจห้องเรียนเสมอ

3.4 การตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานทุกโรงเรียนมีการตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเปิดภาคเรียนจะมีการประชุมนิเทศการมาเรียนตามระเบียบการประเมินผลระหว่างที่มีการเรียนการสอนทางโรงเรียนมีการบันทึกตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียนทุกคนแต่ละวิชา และโรงเรียนส่วนมากมีการแสดงสถิติการมาเรียนของนักเรียนทั้งโรงเรียนเป็นรายวัน

3.5 การสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานทุกโรงเรียนมีการจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า เมื่อนักเรียน

เรียนไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อใดข้อหนึ่งในวิชาสามัญทุกวิชา โดยโรงเรียนส่วนมากจัดชั่วโมงซ่อมเสริมไว้ในตารางสอนนักเรียนที่เรียนช้าทุกคนต้องเรียน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และอาจารย์ผู้สอนซ่อมเสริมไม่ได้อาจารย์ตอบแทนในการสอน

3.6 การสอนเสริมนักเรียนที่เรียนดี โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานทุกโรงเรียนมีการจัดสอนเสริมให้แก่เด็กนักเรียนที่เรียนดี โดยจัดทุกระดับชั้น และจัดชั่วโมงสอนเตรียมไว้ในตารางสอน เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าเรียนดีมีหลายเกณฑ์แล้วแต่โรงเรียน เช่น พิจารณาจากระดับผลการเรียน 2 หรือ 3 ขึ้นไป ส่วนมากสอนเสริมวิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ นักเรียนที่เรียนดีมาเรียนตามความสมัครใจไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และครูผู้สอนไม่ได้อาจารย์ตอบแทนในการสอน

3.7 ความถี่ของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนระหว่างภาคเรียน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีความถี่ของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนระหว่างภาคเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3.8 การให้ทุนเรียนดี โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจะให้ทุนเรียนดีแก่นักเรียน ซึ่งการให้ทุนเรียนดีนั้นนักเรียนจะต้องมีความประพฤติดี และฐานะยากจนด้วย ส่วนจำนวนเงินทุนที่ให้นั้นทั้งโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจะให้ทุนละ 500 บาท

3.9 การจัดกิจกรรมและการให้บริการแก่ชุมชน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดกิจกรรมส่งเสริมนันทนาการ การให้บริการเกี่ยวกับวัสดุครุภัณฑ์ การให้บริการด้านอาคารสถานที่ จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัย จัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ โรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มจัดกิจกรรมและให้บริการแก่ชุมชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3.10 จำนวนชั่วโมงของการเปิดบริการห้องสมุดต่อวัน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานแต่ละวันเปิดบริการห้องสมุดระหว่าง 8-10 ชั่วโมง และโรงเรียนทั้งสองกลุ่ม ส่วนมากเปิดบริการห้องสมุดวันละ 9 ชั่วโมง

3.11 จำนวนหนังสือในห้องสมุดที่ให้นักเรียน 1 คน ยืมกลับบ้านต่อครั้ง โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ให้นักเรียน 1 คนยืมหนังสือกลับบ้านได้ระหว่าง 1-3 เล่มต่อครั้ง ส่วนมากให้ยืมหนังสือกลับบ้านได้ 3 เล่มต่อครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับ

รางวัลพระราชทานให้นักเรียน 1 คน ยืมหนังสือกลับบ้านได้ระหว่าง 1-4 เล่มต่อครั้ง ส่วนมากยืมหนังสือกลับบ้านได้ 2 และ 3 เล่มต่อครั้ง

3.12 ระยะเวลาที่ห้องสมุดให้นักเรียนยืมหนังสือต่อเล่ม ห้องสมุดของโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ให้นักเรียนยืมหนังสือกลับบ้านได้ เป็นระยะเวลา 2-7 วันต่อ 1 เล่ม โรงเรียนทั้งสองกลุ่มส่วนมากให้นักเรียนยืมหนังสือกลับบ้านได้เป็นระยะเวลา 7 วันต่อ 1 เล่ม

3.13 ความถี่ของการตรวจสอบสุขภาพของนักเรียนต่อปี โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดบริการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนชั้น ม.1 ระหว่าง 1-2 ครั้งต่อปี สำหรับนักเรียนชั้น ม.2-ม.6 ระหว่าง 0-2 ครั้งต่อปี ทุกระดับชั้นส่วนมากจัดบริการตรวจสอบสุขภาพปีละ 1 ครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดบริการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนชั้น ม.1-ม.3 ระหว่าง 0-2 ครั้งต่อปี ส่วนมากจัดบริการตรวจสอบสุขภาพปีละ 1 ครั้ง นักเรียนชั้น ม.4 จัดระหว่าง 1-2 ครั้งต่อปี ส่วนมากจัด 2 ครั้งต่อปี นักเรียนชั้น ม.5 และ ม.6 จัดระหว่าง 0-2 ครั้งต่อปี ชั้น ม.5 ส่วนมากจัด 2 ครั้งต่อปี นักเรียนชั้น ม.6 ส่วนมากจัดปีละ 1 ครั้ง

3.14 ความถี่ของการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดบริการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 ระหว่าง 0-1 ครั้งต่อปี ส่วนมากไม่ฉีดยกเว้นระดับชั้น ม.6 ส่วนมากจัดปีละ 1 ครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดบริการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 ระหว่าง 0-1 ครั้งต่อปี ส่วนมากไม่ฉีด

3.15 การจัดบริการแนะแนวการศึกษา โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานทุกโรงเรียนจัดบริการแนะแนวการศึกษา 4 บริการคือ บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผล ส่วนบริการการศึกษามีบางโรงเรียนไม่จัด โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานทุกโรงเรียนจัดบริการแนะแนวการศึกษา 3 บริการ คือ บริการการศึกษา บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ ส่วนบริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล มีบางโรงเรียนไม่จัด

3.16 ทุนการศึกษา โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดทุนการศึกษาให้นักเรียนระหว่าง 9-36 ทุน ค่าเฉลี่ยจำนวนเงินต่อ 1 ทุน ระหว่าง 555.55-

1200 บาท โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานจกัไ้ระหว่าง 11-71 ทุน ค่าเฉลี่ย
จำนวนเงินต่อ 1 ทุน ระหว่าง 300-2272.73 บาท

3.17 ทุนอาหารกลางวัน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานไม่มี
โรงเรียนใดจกัทุนอาหารกลางวันให้แก่ักเรียน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน
จกัทุนอาหารกลางวันให้แก่ักเรียนระหว่าง 4-60 ทุน ค่าเฉลี่ยจำนวนเงินต่อ 1 ทุน
ระหว่าง 200-2000 บาท

3.18 การจกังานธุรการ โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระ
ราชทาน มีการจกังานธุรการไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบเป็น
ลายลักษณ์อักษร จกัทำทะเบียนประวัติการศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งการไปอบรมพิเศษ การ
ได้รับวุฒิบัตรพิเศษ และการไปร่วมสัมมนาหรือประชุมทางวิชาการ ณ ที่ต่าง ๆ ครูไป
รับการอบรมพิเศษ คุงาน ร่วมสัมมนาหรือประชุมทางวิชาการ ณ ที่ต่าง ๆ แล้ว มีการ
เขียนรายงานผู้บังคับบัญชา และยังเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับการอบรมมานั้นให้บุคคลใน
หน่วยงานของตนเองโคทราบและมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนอีกด้วย

3.19 หนังสือราชการที่ส่งเข้า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
มีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งเข้าระหว่าง 1265-2245 ฉบับ เฉลี่ย 1752 ฉบับ ส่วน
โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งเข้าระหว่าง 1042-
2493 ฉบับ เฉลี่ย 1686 ฉบับ

3.20 หนังสือราชการที่ส่งออก โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
มีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งออกระหว่าง 923-1453 ฉบับ เฉลี่ย 1113 ฉบับ โรงเรียน
ที่ไม่ได้รับรางวัลมีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งออกระหว่าง 818-1389 ฉบับ เฉลี่ย 1005
ฉบับ

3.21 จำนวนครั้งที่ส่งครูไปอบรม ประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ
โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่งครูไปอบรมประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการระหว่าง
18-42 ครั้ง เฉลี่ย 27 ครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่งครูไปอบรม
ประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการระหว่าง 8-44 ครั้ง เฉลี่ย 23 ครั้ง

3.22 การจกัเวรกลางคืนแต่ละคืน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระรา
ชทานส่วนมากจกัคังนี้คือ มีครูเวร 2 คน ภารโรง 1 คน ยามรักษาการณ์ 1 คน หรือ

ไม่มี และผู้ตรวจเวร 2 คน ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัล จักคังนี้คือ มีครูเวร 2 คน ภารโรง 1 หรือ 2 คน ไม่มียามรักษาการและผู้ตรวจเวร 1 คน

3.23 การจัดเวรกลางวันแต่ละวัน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจักคังนี้คือ ครูเวร 2 คน ภารโรง 1 คน ยามรักษาการ 1 คนหรือไม่มีและผู้ตรวจเวร 1 คน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลส่วนมากจักคังนี้คือ ครูเวร 2 คน ภารโรง 1 คน ไม่มียามรักษาการ และผู้ตรวจเวร 1 คน

3.24 การประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน เชิญผู้ปกครองมาประชุมระหว่าง 0-1 ครั้งต่อปี ส่วนมากเชิญผู้ปกครองมาประชุมปีละ 1 ครั้ง เหมือนกัน

3.25 การกวดขันการแต่งกายของนักเรียน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากมีการตั้งคณะกรรมการคอยกวดขันและติดตามผลการแต่งกายของนักเรียน ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์หัวหน้าระดับชั้นและอาจารย์ฝ่ายปกครอง คณะกรรมการเหล่านี้จะคอยกวดขันและตรวจการแต่งกายของนักเรียนมากกว่าคณะกรรมการดังกล่าวในโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน

3.26 อาจารย์ที่ปรึกษาพบผู้ปกครองของนักเรียนในชั้นต่อปี โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน อาจารย์ที่ปรึกษาพบผู้ปกครองของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

3.27 อาจารย์ผู้สอนพบผู้ปกครองของนักเรียนที่ตนสอน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน อาจารย์ผู้สอนพบผู้ปกครองของนักเรียนที่ตนสอนไม่แตกต่างกัน

3.28 กิจกรรมในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีกิจกรรมตอนเช้าก่อนเข้าเรียนไม่แตกต่างกัน คือโรงเรียนทั้งสองกลุ่ม มีการเคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ แจงข่าวสาร อบรมนักเรียน ลงโทษนักเรียนทำผิด ยกย่องผู้ทำความดี บริหารร่างกาย

3.29 ความถี่การจัดกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียนต่อปี โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีความถี่ของการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนมากจัดการแสดงดนตรี จัดนิทรรศการ จัด

ตลาดนัด จัดประกวดมารยาท จัดแสดงศิลปหัตถกรรม จัดแข่งขันกีฬาภายในและภายนอก
โรงเรียน จัดแข่งขันการตอบปัญหา โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัด
แสดงดนตรีปีละ 11 ครั้ง จัดนิทรรศการปีละ 2 ครั้ง จัดตลาดนัดปีละ 5 ครั้ง จัดประ
กวดมารยาทปีละ 4 ครั้ง ไม่จัดแสดงศิลปหัตถกรรม จัดแข่งขันกีฬาปีละ 5 ครั้ง จัด
แข่งขันการตอบปัญหาปีละ 4 ครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัด
แสดงดนตรีปีละ 3 ครั้ง ไม่จัดนิทรรศการและตลาดนัด จัดประกวดมารยาทปีละ 1 ครั้ง
จัดแสดงศิลปหัตถกรรมปีละ 2 ครั้ง จัดแข่งขันกีฬาปีละ 4 ครั้ง จัดแข่งขันตอบปัญหาปี
ละ 4 ครั้ง

3.30 กิจกรรมในเวลาที่เปิดสอน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
กิจกรรมในเวลาที่ไม่เปิดสอนได้แก่ กิจกรรมวิทยาศาสตร์ นักศึกษาวิชา
ทหาร การใช้ห้องสมุด คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา โรงเรียนที่ไม่ได้รับ
รางวัลพระราชทาน กิจกรรมในเวลาที่ไม่เปิดสอนได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ-
เนตรนารี ชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การ
ใช้ห้องสมุดและยวกาชาด

โรงเรียนขนาดใหญ่

1. สถานภาพทางการศึกษาในค่านภาวะแวดล้อม

พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราช
ทานมีประสิทธิภาพมากกว่าพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัล
พระราชทาน

2. สถานภาพทางการศึกษาในค่านตัวป้อน

2.1 วุฒิชองครู โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนครูที่มี
วุฒิสูงมากกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ($p < .05$)

2.2 ประสิทธิภาพของครู ครูโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
มีประสิทธิภาพดีกว่าครูโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ($p < .01$)

2.3 พื้นที่ห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีพื้นที่ห้อง
สมุดระหว่าง 75-340 ตารางเมตร เฉลี่ย 248.88 ตารางเมตร โรงเรียนที่มีพื้นที่

ห้องสมุดมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 7 โรง อีก 1 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีพื้นที่ห้องสมุดระหว่าง 192-320 ตารางเมตร เฉลี่ย 253.25 ตารางเมตร ทุกโรงเรียนมีพื้นที่ห้องสมุดมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.4 จำนวนหนังสือในห้องสมุดคือนักเรียน 1 คน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนหนังสือในห้องสมุดคือนักเรียน 1 คน ระหว่าง 5-12 เล่ม เฉลี่ย 9 เล่ม ทุกโรงเรียนมีเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนหนังสือในห้องสมุดคือนักเรียน 1 คน ระหว่าง 3-7 เล่ม เฉลี่ย 6 เล่ม โรงเรียนที่มีเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 6 โรง อีก 2 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.5 จำนวนวารสารวิชาการในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนวารสารวิชาการในห้องสมุดระหว่าง 4-69 เล่ม เฉลี่ย 25.37 เล่ม โรงเรียนที่มีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 7 โรง อีก 1 โรง ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนวารสารวิชาการในห้องสมุดระหว่าง 5-33 เล่ม เฉลี่ย 21.38 เล่ม โรงเรียนที่มีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานมี 7 โรง อีก 1 โรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.6 จำนวนนิตยสารทั่วไปในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนนิตยสารทั่วไประหว่าง 8-35 เล่ม เฉลี่ย 23 เล่ม ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนนิตยสารทั่วไประหว่าง 6-20 เล่ม เฉลี่ย 11 เล่ม ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.7 จำนวนหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดระหว่าง 4-12 ฉบับ เฉลี่ย 8 ฉบับ ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดระหว่าง 5-9 ฉบับ เฉลี่ย 6.25 ฉบับ ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.8 จำนวนโต๊ะ-เก้าอี้ในห้องสมุด โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนโต๊ะ-เก้าอี้ในห้องสมุดสำหรับนักเรียนระหว่าง 96-200 คน เฉลี่ย 135.25 คน ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนโต๊ะ-เก้าอี้สำหรับนักเรียนระหว่าง 60-130 คน เฉลี่ย 101.62 คน ทุกโรงเรียนมีมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.9 จำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน ระหว่าง 18-22 คน เฉลี่ย 19.75 คน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีระหว่าง 16-23 คน เฉลี่ย 19.12 คน โรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มทุกโรงเรียนน้อยกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์มาตรฐาน

3. สถานภาพทางการศึกษาในค่านกระบวนการทำงาน

3.1 จำนวนคาบเวลาเรียนโดยเฉลี่ยต่อวัน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจัดคาบเวลาเรียนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายไว้โดยเฉลี่ยวันละ 8 คาบ ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดคาบเวลาเรียนไว้สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยเฉลี่ยวันละ 7 คาบ และสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยเฉลี่ยวันละ 8 คาบ

3.2 การจัดการการสอน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากมีการจัดการสอนรวม การสอนส่วนบุคคล การการใช้ห้อง ศูนย์รวมการสอนเพื่อตรวจสอบได้

3.3 การปฏิบัติงานวิชาการของครู โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดครูเข้าสอนโดยมีการสำรวจจุดี ความถนัด ความสามารถของครู เมื่อครูป่วยหรือลาราชการ จัดครูเข้าสอนแทนครูขาดโดยสม่ำเสมอ จัดให้ครูได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการทั้งในและนอกเวลาเรียน ขณะที่มีการเรียนการสอนผู้บริหาร কেনตรวจห้องเรียนเสมอ

3.4 การตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานทุกโรงเรียนมีการตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเปิดภาคเรียนจะมีการประชุมพิเศษการมาเรียนตามระเบียบการประเมินผลระหว่างที่มีการเรียนการสอนทางโรงเรียนมีการบันทึกตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียนทุกคน แต่ละวิชา และโรงเรียนส่วนมากมีการแสดงสถิติการมาเรียนของนักเรียนทั้งโรงเรียนเป็นรายวัน

3.5 การสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานทุกโรงเรียนมีการจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า เมื่อนักเรียนเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อหนึ่งในวิชาสามัญทุกวิชา โดยโรงเรียนส่วนมาก

จัดชั่วโมงสอนซ่อมเสริมไว้ในตารางสอน นักเรียนที่เรียนช้าทุกคนต้องเรียนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และอาจารย์ผู้สอนซ่อมเสริมไม่ได้อาจารย์ตอบแทนในการสอน

3.6 การสอนเสริมนักเรียนที่เรียนดี โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับพระราชทานทุกโรงเรียนมีการจัดสอนเสริมให้แก่เด็กนักเรียนที่เรียนดี โดยจัดทุกระดับชั้นและจัดชั่วโมงสอนเสริมไว้ในตารางสอน เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าเรียนดี มีหลายเกณฑ์แล้วแต่โรงเรียน เช่น พิจารณาจากระดับผลการเรียน 2 หรือ 3 ขึ้นไป ส่วนมากสอนเสริมวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ นักเรียนที่เรียนดีมาเรียนตามความสมัครใจโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และครูผู้สอนไม่ได้อาจารย์ตอบแทนในการสอน

3.7 ความดีของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนระหว่างภาคเรียน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีความดีของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนระหว่างภาคเรียนไม่แตกต่างกัน

3.8 การให้ทุนเรียนดี โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจะให้ทุนเรียนดีแก่นักเรียน ซึ่งการให้ทุนเรียนดีนั้นนักเรียนจะต้องมีความประพฤติและฐานะยากจนด้วย ส่วนจำนวนเงินทุนที่ให้ทั้งโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจะให้ทุนละ 500-700 บาท ทั้งสองกลุ่ม

3.9 การจัดกิจกรรมและให้บริการแก่ชุมชน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดกิจกรรมและให้บริการชุมชนในคำนี้คือ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัย กิจกรรมส่งเสริมนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ การให้บริการด้านอาคารสถานที่ การให้บริการเกี่ยวกับวัสดุครุภัณฑ์ โรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มจัดกิจกรรมและให้บริการแก่ชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3.10 จำนวนชั่วโมงของการเปิดบริการห้องสมุดต่อวัน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน แต่ละวันเปิดบริการห้องสมุดระหว่าง 9-10 $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง และ 7 - 11 ชั่วโมงตามลำดับ โรงเรียนทั้งสองกลุ่มส่วนมากเปิดบริการห้องสมุดวันละ 9 ชั่วโมง

3.11 จำนวนหนังสือในห้องสมุดที่ให้นักเรียน 1 คนยืมกลับบ้านต่อครั้ง โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ให้นักเรียน 1 คนยืมหนังสือกลับบ้านได้ระหว่าง 1-3 เล่มต่อ 1 ครั้ง โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานให้นักเรียน 1 คน

ยืมหนังสือกลับบ้านได้ 3 เล่มต่อ 1 ครั้ง ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากให้นักเรียนยืมหนังสือกลับบ้านได้ 2 เล่มต่อ 1 ครั้ง

3.12 ระยะเวลาที่ห้องสมุดให้นักเรียนยืมหนังสือต่อเล่ม ห้องสมุดของโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานให้นักเรียนยืมหนังสือกลับบ้านได้เป็นระยะเวลา 7 วันต่อ 1 เล่มทุกโรง

3.13 ความถี่ของการตรวจสอบสุขภาพของนักเรียนต่อปี โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดบริการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนชั้น ม.1 ระหว่าง 1-2 ครั้งต่อปี ระดับอื่นจัดระหว่าง 0-2 ครั้งต่อปี ทุกระดับส่วนมากจัดบริการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนปีละ 1 ครั้ง ยกเว้นระดับชั้น ม.4 ส่วนมากจัด 2 ครั้งต่อปี โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดบริการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนชั้น ม.1 ระหว่าง 1-4 ครั้งต่อปี ชั้น ม.2 และ ม.3 ระหว่าง 0-4 ครั้งต่อปี ชั้น ม.4 1-2 ครั้งต่อปี ชั้น ม.5 และ ม.6 จัดระหว่าง 0-2 ครั้งต่อปี ทุกระดับชั้นส่วนมากจัดบริการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนปีละ 1 ครั้ง ยกเว้นระดับชั้น ม.6 ส่วนมากจัดบริการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนปีละ 2 ครั้ง

3.14 ความถี่ของการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดบริการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียนชั้น ม.6 ระหว่าง 0-1 ครั้งต่อปีส่วนมากไม่ฉีด ระดับชั้นอื่น ๆ ไม่มีการจัดบริการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียน โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดบริการฉีดยาป้องกันโรคแก่นักเรียนทุกระดับชั้น ระหว่าง 0-1 ครั้งต่อปี ชั้น ม.1, ม.4 และ ม.6 ส่วนมากฉีดปีละ 1 ครั้ง ระดับชั้นอื่น ๆ ส่วนมากไม่ฉีด

3.15 การจัดบริการแนะแนวการศึกษา โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานทุกโรงจัดบริการแนะแนวการศึกษาครบทั้ง 5 บริการคือ บริการการศึกษา บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานจัดบริการแนะแนวการศึกษาครบทั้ง 5 บริการเช่นกัน มีเพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้นที่ไม่จัดบริการแนะแนวบริการการศึกษา

3.16 ทุนการศึกษา โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดทุนการศึกษาให้แก่ักเรียนระหว่าง 31-124 ทุน เฉลี่ยจำนวนเงินต่อ 1 ทุน ระหว่าง 520.97-1064.70 บาท โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลจัดทุนการศึกษาให้แก่ักเรียนระหว่าง 22-56 ทุน เฉลี่ยจำนวนเงินต่อ 1 ทุน ระหว่าง 393.93-895.83 บาท

3.17 ทุนอาหารกลางวัน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จักทุนอาหารกลางวันให้นักเรียนระหว่าง 2-51 ทุน เฉลี่ยจำนวนเงินต่อ 1 ทุน ระหว่าง 117.65-1050 บาท ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลไม่มีโรงเรียนใดจัก

3.18 การจัดงานธุรการ โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีการจัดงานธุรการไม่แตกต่างกัน กล่าวคือมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร จักทำทะเบียนประวัติการศึกษาเพิ่มเติมรวมทั้งการไปอบรมพิเศษ การได้รับวุฒิบัตรพิเศษ และการไปร่วมสัมมนาหรือประชุมทางวิชาการ ณ ที่ต่าง ๆ ครูไปรับการอบรมพิเศษ กูงาน ร่วมสัมมนาหรือประชุมทางวิชาการ ณ ที่ต่าง ๆ แล้ว มีการเขียนรายงานผู้บังคับบัญชา และยังเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับการอบรมนั้นให้บุคคลในหน่วยงานของตนเองโคทราบและมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนอีกด้วย

3.19 หนังสือราชการที่ส่งเข้า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งเข้าระหว่าง 2234-4195 ฉบับ เฉลี่ย 3186 ฉบับ ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งเข้าระหว่าง 1671-5503 ฉบับ เฉลี่ย 2535 ฉบับ

3.20 หนังสือราชการที่ส่งออก โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งออกระหว่าง 1120-3821 ฉบับ เฉลี่ย 2069 ฉบับ โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนหนังสือราชการที่ส่งออกระหว่าง 1108-2137 ฉบับ เฉลี่ย 1476 ฉบับ

3.21 จำนวนครั้งที่ส่งครูไปอบรม ประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่งครูไปอบรมประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการระหว่าง 20-60 ครั้ง เฉลี่ย 35 ครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่งครูไปอบรมประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการระหว่าง 10-60 ครั้ง เฉลี่ย 26 ครั้ง

3.22 การจักเวรกลางคืนแต่ละคืน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจักเหมือนกันคือ มีครูเวร 2 คน ภารโรง 2 คน ยามรักษาการณ์ 1 คน และผู้ตรวจเวร 2 คน

3.23 การจักเวรกลางวันแต่ละวัน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจักให้มีครูเวร 2 หรือ 3 คน ภารโรง 2 คน ยามรักษาการณ์ 1 คน และผู้

ตรวจเวร 2 คน ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน จัดให้มีครูเวร 2 คน
ภารโรง 2 คน ยามรักษาการณ์ 1 คน และผู้ตรวจเวร 1 คน

3.24 การประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระ
ราชทานเชิญผู้ปกครองมาประชุมระหว่าง 0-3 ครั้งต่อปี ส่วนมากเชิญผู้ปกครองมาประชุม
ปีละ 1 ครั้งเหมือนกัน

3.25 การกวดขันการแต่งกายของนักเรียน โรงเรียนที่ได้รับรางวัล
พระราชทาน ส่วนมากมีการตั้งคณะกรรมการคอยกวดขันและติดตามผล โดยเฉพาะอาจารย์
ที่ปรึกษา อาจารย์หัวหน้าระดับชั้น อาจารย์ฝ่ายปกครอง และอาจารย์ผู้สอนยังคอยช่วย
แลตักเตือนอีกด้วย ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีการตั้งคณะกรรมการ
คอยกวดขันและติดตามผลเช่นเดียวกัน แต่ส่วนมากแล้วอาจารย์หัวหน้าระดับชั้นจะไม่คอย
เฝ้ากวดขันการแต่งกายของนักเรียน

3.26 อาจารย์ที่ปรึกษาพบผู้ปกครองของนักเรียนในชั้นต่อปี โรงเรียน
ที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน อาจารย์ที่ปรึกษาพบผู้ปกครองของนักเรียนไม่
แตกต่างกัน

3.27 อาจารย์ผู้สอนพบผู้ปกครองของนักเรียนที่ตนสอน โรงเรียนที่ไ
ด้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน อาจารย์ผู้สอนพบผู้ปกครองของนักเรียนที่ตนสอนไม่
แตกต่างกัน

3.28 กิจกรรมในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน โรงเรียนที่ได้รับและไม่ไ
ด้รับรางวัลพระราชทานมีกิจกรรมตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ไม่แตกต่างกัน คือโรงเรียนทั้ง
2 กลุ่ม มีการเคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ แจ่งข่าวสาร อบรมนักเรียน
ลงโทษนักเรียนทำผิด กล่าวคำปฏิญาณตน ยกย่องผู้ที่ทำความดี

3.29 ความถี่การจัดกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียนต่อปี โรง
เรียนที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานมีความถี่ของการจัดกิจกรรมภายในและภาย
นอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนมากจัดการแสดงดนตรี จัดนิทรรศการ จัดตลาดนัด จัด
ประกวดมารยาท จัดแสดงศิลปหัตถกรรม จัดแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน จัด
แข่งขันการตอบปัญหา โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากจัดแสดงดนตรีปีละ 2
ครั้ง จัดนิทรรศการปีละ 6 ครั้ง ไม่จัดตลาดนัด จัดประกวดมารยาทปีละ 2 ครั้ง จัด

แสดงศิลปหัตถกรรมปีละ 2 ครั้ง จัดแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียนปีละ 2 ครั้ง จัดแข่งขันตอบปัญหาปีละ 5 ครั้ง โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ส่วนมากจัดแสดงดนตรีปีละ 6 ครั้ง จัดนิทรรศการปีละ 4 ครั้ง ไม่จัดตลาดนัด จัดประกวดมารยาทปีละ 2 ครั้ง ไม่จัดแสดงศิลปหัตถกรรม จัดแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียนปีละ 3 ครั้ง จัดแข่งขันการตอบปัญหาปีละ 2 ครั้ง

3.30 กิจกรรมในเวลาที่เปิดสอน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน กิจกรรมในเวลาที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ได้แก่ กิจกรรมคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ห้องสมุด ลูกเสือ-เนตรนารี รักษาดินแดน ภาษาอังกฤษ คนตรีไทย ชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย และชุมนุมอู๋บุวิโรภ โรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน กิจกรรมในเวลาที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ได้แก่ กิจกรรม รักษาดินแดน ลูกเสือ-เนตรนารี วิทยาศาสตร์ ห้องสมุด ชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย วัฒนธรรมและภาษาต่างประเทศ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบข้อเท็จจริงที่ควรนำมาอภิปรายถึงรายละเอียดต่อไปนี้

สถานภาพทางการศึกษาที่โรงเรียนได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานแตกต่างกันคือ

1. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนทั้ง 3 ชนิดที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ผู้บริหารมีพฤติกรรมทางการบริหารโรงเรียนดีกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะจากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานเป็นผู้มีความกระตือรือร้น รู้จักใช้ความสามารถของผู้ร่วมงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด วางมาตรการในการทำงาน เอาใจใส่และรับผิดชอบต่อการทำงาน มีความคิดริเริ่ม ตรงต่อเวลา สอดส่องดูแล เอาใจใส่ ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมงาน เปิดเผยและยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานด้วยใจเป็นธรรม ซึ่งคุณลักษณะเช่นนี้เป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงาน จึงทำให้ได้รับความร่วมมือในการทำงานเป็นอย่างดี และยังเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์อันดี แสดงความเป็นมิตรไม่ถือตัว

พร้อมที่จะให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีความสามารถที่จะคิดต่อและประสานงานกับ
 ผู้ปกครองของนักเรียน ผู้นำชุมชน บุคคลทั่วไปและหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
 จากคุณลักษณะเหล่านี้ของผู้บริหาร มีส่วนทำให้การบริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ
 จนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
 โทมัส เจ เคอแรน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นสูง Drury
 เมือง North Adams มลรัฐ Massachusetts (อ้างถึงใน ชาอูซัย
 อาจินสมาจาร, 2527) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาและได้สรุปลักษณะ
 ของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลไว้ว่า ต้องมีอาจารย์ใหญ่ที่เข้มแข็ง พัฒนาและค้ำจุนไว้
 ซึ่งบรรยากาศในทางบวก ในที่ซึ่งครูทำงานและในที่ซึ่งนักเรียนเรียน มีนโยบายและ
 กระบวนการเกี่ยวกับวินัยที่ทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน มีผู้ปกครองเข้ามาเกี่ยวข้องกับ
 กระบวนการทางการศึกษา มีวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการประเมินผลการสอนของครู

2. จำนวนเงินที่โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือหรือส่งเสริมจากชุมชน
 โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ที่ได้รับรางวัลพระราชทานได้รับความช่วยเหลือหรือส่งเสริมจาก
 ชุมชนมากกว่า เป็นเพราะโรงเรียนในกลุ่มนี้ส่วนมากจะตั้งมานานกว่า ผลิตนักเรียน
 ออกสู่สังคมได้มากกว่า นักเรียนที่จบออกไปประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงานและอาชีพ
 มีชื่อเสียงในสังคม ประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนมีมนุษยสัมพันธ์อันดี สามารถที่จะทำให้
 บรรดาศิษย์เก่าที่มีความผูกพันอยู่กับโรงเรียน และสามารถที่จะชักชวนให้ผู้นำของ
 ท้องถิ่น มาร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน จึงทำให้โรงเรียนได้รับความ
 ความช่วยเหลือหรือส่งเสริมจากชุมชนมาก มีเงินใช้จ่ายในการบริหารโรงเรียนอย่าง
 เพียงพอ

3. รายรับจากเงินบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณ โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด
 ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีค่ามัธยฐานของจำนวนเงินสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้รับ
 รางวัลพระราชทาน เนื่องมาจากรายรับจากเงินประเภทเงินบำรุงการศึกษาและเงิน
 งบประมาณ พิจารณาจากจำนวนนักเรียน โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมี
 จำนวนนักเรียนมากกว่า จึงทำให้มีรายรับจากเงินบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณ
 ที่นำไปใช้จ่ายในกิจการของโรงเรียนได้มากกว่า ซึ่งจะเห็นว่าเงินบำรุงการศึกษาและ
 เงินงบประมาณที่โรงเรียนได้รับนี้ อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คุณภาพของโรงเรียน
 แตกต่างกัน

4. จำนวนหนังสือ วารสารวิชาการ นิตยสารทั่วไป หนังสือพิมพ์ใน ห้องสมุดโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนใหญ่แล้วจะมีมากกว่า เนื่องจากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานตั้งมานานกว่า จึงสะสมหนังสือไว้ได้ มากกว่า และโรงเรียนยังได้รับเงินช่วยเหลือจากชุมชน เงินบำรุงการศึกษาและ เงินงบประมาณมากกว่า จึงทำให้แต่ละปีมีเงินที่จะจัดซื้อหนังสือ วารสารวิชาการ นิตยสารทั่วไป และหนังสือพิมพ์เข้าห้องสมุดได้มากกว่า นอกจากนี้บางโรงเรียนยัง ได้ติดต่อขอรับบริจาคหนังสือและวารสารต่าง ๆ จากหน่วยงานอื่นอีกด้วย

5. หนังสือราชการที่ส่งเข้าและส่งออก โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีหนังสือราชการที่ส่งเข้าและส่งออกมากกว่า เพราะ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมและให้บริการแก่ชุมชนมากกว่า เช่น ให้บริการค่านำวง คุรียงค์ของโรงเรียนไปร่วมทำพิธีเปิด-ปิดงานพิธีต่าง ๆ จัดนักศึกษาวิชาทหารไป ช่วยรักษาความปลอดภัยในโอกาสต่าง ๆ จัดส่งนักเรียนเข้าแข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นผลมาจากลักษณะของผู้บริหารที่มุ่งสร้าง สัมพันธภาพนั่นเอง จึงทำให้โรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ ติดต่อกันประสานงานกันมาก

6. ประสิทธิภาพครู โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ที่ได้รับรางวัล พระราชทาน มีประสิทธิภาพของครูดีกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน เนื่องจากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานส่วนมากเป็นโรงเรียนที่ตั้งมานานกว่า ครูมีประสบการณ์และรู้งานมากกว่า ครูส่วนมากจะเป็นคนที่มีภูมิลำเนาและตั้งถิ่นฐาน อยู่ในละแวกนั้น มีความสัมพันธ์และรักชุมชนของคน และผู้บริหารมีประสิทธิภาพในการ บริหารงานสูง ทำให้ครูมีความกระตือรือร้น มีกำลังใจในการทำงาน พัฒนาตนเอง อยู่เสมอเพื่อท้องถิ่นของตน

7. วุฒิกู โรงเรียนขนาดใหญ่ที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีสัดส่วนครูที่มีวุฒิ แต่ละระดับแตกต่างกับโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน คือ โรงเรียนที่ได้รับ รางวัลพระราชทานมีสัดส่วนครูที่มีวุฒิสองมากกว่า เนื่องจากการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุ เข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู ได้แข่งขันกับผู้สมัครจำนวนมาก ผู้สอบได้ลำดับ

ที่คิดว่ายังมีโอกาสบรรจุในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงกว่า และกรมสามัญยังให้โอกาสครูได้ลาศึกษาต่อเมื่อครูเหล่านี้เรียนสำเร็จแล้วก็มักจะกลับมาทำงานที่โรงเรียนเดิม ในขณะที่ครูที่เคยสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง เมื่อสอบเรียนต่อได้และเรียนสำเร็จกลับมามีมักจะขอย้ายไปอยู่โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่นั้น ผู้บริหารก็มักจะขอครูที่มีความสามารถพิเศษหรือครูที่มีวุฒิสูงมาช่วยราชการ จึงทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่มีสัดส่วนครูที่มีวุฒิแต่ละระดับแตกต่างกัน สถานภาพทางการศึกษาที่โรงเรียนได้รับและไม่ได้รับรางวัลแตกต่างกันคือ

1. วุฒิครูและประสิทธิภาพของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ได้รับรางวัลและไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน มีวุฒิครูและประสิทธิภาพของครูไม่แตกต่างกัน เนื่องจากครูทุกคนที่ผ่านการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาชั้นเป็นการแข่งขันกับบุคคลจำนวนมาก และพิจารณาวุฒิของผู้สมัครผู้ที่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการครูนั้นส่วนมากเป็นครูรุ่นหนุ่มสาวจากดินอื่น และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ส่วนมากจะตั้งอยู่ในตำบลหรืออำเภอที่ศึกษาขาดแคลน ความเจริญทางด้านสภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจยังไม่มาก ครูส่วนมากจะอยู่บ้านพักครู ครูเหล่านี้จะมีอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งพอใจในสภาพของที่นั้น สามารถปรับตัวได้ กลุ่มนี้จะมุ่งมั่นสร้างครอบครัวและฐานะของตน อีกกลุ่มหนึ่งไม่ใคร่จะพอใจในสภาพแวดล้อมที่นั้น ท้องการที่จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เจริญกว่ากลุ่มนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาต่อเพื่อจะได้มีโอกาสย้ายไปอยู่ในโรงเรียนที่คิดว่าซึ่งอยู่ในเมือง สภาพการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นคล้าย ๆ กันในโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกล ไม่ว่าจะ เป็นโรงเรียนที่ได้รับหรือไม่ได้รับรางวัลพระราชทาน ทั้งนี้จึงเห็นได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลพระราชทานนั้น มีสัดส่วนครูที่มีวุฒิแต่ละระดับและประสิทธิภาพของครูไม่แตกต่างกัน

2. จำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน จำนวนคาบเวลาเรียนโดยเฉลี่ยต่อวัน การจัดการการสอน การปฏิบัติงานวิชาการของครู การตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน การสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า การสอนเสริมนักเรียนที่เรียนดี ความดีของการจัดและประเมินผลการเรียนการสอนระหว่างภาค การให้ทุนเรียนดี ความดีของการตรวจสอบสุขภาพ ความดีของการฉึกษาป้องกันโรค การจัดบริการแนะแนวการศึกษา การจัดหาทุนการศึกษา และทุนอาหารกลางวัน การจัดงานธุรการ การส่งครูไปอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการ การจัดเวรกลางวันและกลางคืน การประชุมผู้ปกครอง

การกวักชันการแต่งกายของนักเรียน การพบผู้ปกครองของอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา การจัดกิจกรรมภาคเช้าก่อนเข้าเรียน ความถี่ของการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียนต่อปี สิ่งเหล่านี้ทุกโรงเรียนมีไม่แตกต่างกัน เพราะโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้นเป็นโรงเรียนขนาดเดียวกัน ตั้งอยู่ใกล้กัน ลักษณะกระบวนการบริหารโรงเรียนจึงเป็นแบบเดียวกัน มีคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนคอยดูแลและประสานงานให้โรงเรียนในกลุ่มมีกระบวนการในการบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. เนื่องจากพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารเป็นปัจจัยส่งผลที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จจนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทาน ผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอแนะบางประการดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับรางวัลพระราชทานทั้ง 3 ขนาด ควรปรับปรุงพฤติกรรมทางการบริหารของตน คือ ให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้น รู้จักใช้ความสามารถของผู้ร่วมงาน ตรงต่อเวลา คุนแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมงาน เปิดเผยและยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ใฝ่ใจเป็นธรรม แสดงความเป็นมิตรไมตรีต่อทั่ว พร้อมที่จะให้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ผู้บริหารควรมุ่งสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชน เพื่อชุมชนจะได้เห็นความสำคัญของโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงินหรือด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการบริหารและการจัดการ ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการสร้างความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างครูด้วยกัน และระหว่างครูกับชุมชน

2. เงินเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนมีสภาพคล่องตัว สามารถที่จะนำมาซึ่งปัจจัยในค่านักเรียน ไม่ว่าจะเป็นจำนวนหนังสือในห้องสมุด วารสารวิชาการ นิตยสารทั่วไป หนังสือพิมพ์ โตะ-เก้าอี้ในห้องสมุด สิ่งเหล่านี้จะได้มาก็ต้องอาศัยเงินทั้งสิ้น จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานมีจำนวนเงินที่โรงเรียน

ได้รับความช่วยเหลือ หรือส่งเสริมจากชุมชน เงินบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณมากกว่า บุคคลที่ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนที่สำคัญคือ ศิษย์เก่า ผู้ปกครองของนักเรียน ผู้นำของท้องถิ่น ทั้งนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบุคคลเหล่านี้ อาจจะมีจักวันเยี่ยมโรงเรียน วันคืนสู่เหย้า วันศิษย์เก่าพบศิษย์ปัจจุบัน ฯลฯ ให้บุคคลเหล่านี้มีความรู้สึกว่าเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญในท้องถิ่นของตน ที่ทุกคนมีหน้าที่จะต้องรักษา ห่วงบำรุงไว้ตลอดไป

3. ในการพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียนใหม่นั้น นอกจากจะพิจารณาถึงความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานแล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงอีกประการหนึ่งคือ ความมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร ความเป็นที่รักใคร่ของผู้บริหารและความมีศรัทธาในตัวผู้บริหารของนักเรียน ครู-อาจารย์ ตลอดจนบุคคลที่อยู่ในชุมชนนั้น ๆ

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย